

ДІЄСЛОВО

Дата _____

Клас _____

Урок 84. АНАЛІЗ ПЕРЕВІРНОЇ РОБОТИ. ДІЄСЛОВО ЯК ЧАСТИНА МОВИ. ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Мета: повторити вивчене про дієслово (*питання, значення, роль у реченні, зв'язок з іменниками*); вчити відносити до дієслів слова, що означають різні дії; формувати правильні правописні вміння і навички; збагачувати словниковий запас; розвивати пізнавальну самостійність, мовлення учнів; виховувати культуру писемного мовлення.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАЬ (*див. додатковий матеріал до уроку на с. 3*)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми розпочинаємо вивчати розділ «Дієслово» та пригадаємо все те, що ви вже знаєте про цю частину мови.

Дію виконати може
І в роботі допоможе.
Треба з ним завжди дружити,
З ним нам веселіше жити.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Спостереження за мовним матеріалом

— Відгадайте загадку.

- Бачить — не бачить,
Чути — не чує,
Мовчки говорить,
Добре мудрує.
Кривду соромить,
Правди навчає,
Часом жартує.
Смішки справляє. (*Книжка*)

— До якої частини мови належить слово-відгадка? (*Іменник, загальна назва, однина, жіночий рід*)

— Відшукайте слова, які допомогли відгадати загадку.

— До якої частини мови належать ці слова?

— Згадайте, що ми дізналися про дієслово у 3-му класі.

— Пригадаймо правило. Яка частина мови називається дієсловом?

— Для чого у нашій мові потрібні дієслова? (*Щоб мова була багатшою, живою, красивою.*)

— З якою частиною мови зв'язані дієслова?

— Складіть речення про книжку. (*Книжка допомагає мені у навчанні.*)

— У реченні відшукайте і підкресліть головні члени речення.

— Які ви знаєте головні члени речення?

— Як знайти підмет? присудок?

— Відшукайте в реченні дієслово. Яким членом речення виступає дієслово? (*Присудком*)

2. Складання таблиці

— Розкажіть, що ви знаєте про дієслово, за планом:

- Питання.
- Значення.
- Роль у реченні.
- Зв'язок з іменниками.

Дієслово		
Що означає?	На які питання відповідає?	Яким є членом речення?
дію предмета	що робити?	Присудком

Висновок. Дієслово — частина мови, що означає дію предмета і відповідає на питання *що робити?* (*читати*), *що робив?* (*читав*), *що зробив?* (*прочитав*), *що робить?* (*читає*), *що зробить?* (*прочитає*), *що буде робити?* (*буде читати*), *що робитиме?* (*читатиме*) тощо. У реченні дієслово найчастіше буває присудком.

3. Робота за підручником (вправи 302–304, с. 134–135)

4. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАЙ

1. Поетична хвилинка

— Назвіть дієслова разом із іменниками. Яку роль у реченні відіграють дієслова?

Грає море зелене,
Тихий день догора.

Дорогими для мене
Стали схили Дніпра.
Д. Луценко

2. Мовна загадка

Дієслово не в'яжеться з рухом.
Його змісту не знать просто сором:

як без префікса — сприйметься слухом,
а як з префіксом — сприйметься зором.
Дмитро Білоус

— Яке це дієслово?

Відповідь: казати, показати.

3. Вибірковий диктант

— Випишіть тільки дієслова.

Сонце заходить, гори чорніють,
Пташечка тихне, поле німіє.
Радіють люди, що одпочинуть,
А я дивлюся...

4. Самостійна робота

— Прочитайте, поясніть зміст, спишіть. Підкресліть дієслова.

- 1) Чужим добром не забагатієш. 2) З телячим хвостом у вовки не сунься.
3) Солом'яним волом не наробишся. 4) Довгим язиком тільки полумиски лизать.
5) Рибу солом'яним неводом не ловлять. 6) Накрив, як мокрим рядном.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

— Що таке дієслово?

— З якою частиною мови найчастіше пов'язане дієслово?

— Яким членом речення виступає дієслово?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 305 (с. 135).

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКУ

1. Аналіз перевірної роботи

2. Каліграфічна хвилинка

Вв ов ву ве вень

Восени день блисне, а три кисне.

— Назвіть звуки у слові *день*.

— Назвіть частини мови.

3. Словникова робота

Диктант з пам'яті

— Запишіть з пам'яті словникові слова, які є назвами професій. Доберіть до них дієслова.